

one. Sacre religionis sub qua deuotū et sedulū exhibetis dñi
famulatū pmeretur honestas vt illa vobis fauorabiliter con-
cedam? p que statui et cōmodo vestri ordinis salubriter cōsula-
tur. Hinc est q̄ nos vestris in hac parte supplicationib⁹ inclina-
ti/ vt nulli quicq; monasterijs/ aut quibusuis alijs locis con-
ventionalib⁹ dicti ordinis nūc vel p tempore p̄sidentes/ vel illa
obtinētes monasteria vel loca hmōi/ vt ipsi inde alijs mona-
sterijs vel locis dicti vel alterius ordinis p̄ficiant/ vel de locis
ip̄sis eis puidetur/ simpliciter vel ex causa permutationis di-
mittere et alijs prefici/ vel ea obtinere valeant/ nisi sup hoc per
eos primitus perita et obtemta a capitulo generali/ et alias fm̄
statuta et ordinationes dicti ordinis/ vel sede aplica de p̄senti-
bus faciente specialē et exp̄ssam de verbo ad verbū mentionē/
licentia speciali/ quo uisimodo valeat/ vobis auctoritate apli-
ca de speciali gratia tenore p̄sentiū indulgemus. Decernentes
ex nunc irritū et inane si secus sup his a quoquā quauis aucto-
ritate sc̄iēter vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo
oīno hominū liceat hanc paginā nostre cōcessionis et cōstituti-
onis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem
hoc attemptare p̄sumperit/ indignationē omnipotētis dei/ et
beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursu-
rum. Datum Constantie. v. Idus Decembris. Pontificatus
nostrī Anno primo.

Iste p̄tifex cōcessit ordini q̄ cōseruatores et eorum executo-
res/ ac notarii et tabelliones possunt exequi litteras apostoli-
cas/ et suam iurisdictionē absq; litteris de vidimus/ seu placet/
q̄ episcopos seu eorū officiales dandas. Et hanc p̄missionē con-
firmat dñs Eugenius papa. iiiij. vide suo loco.

Decretū concilii Basiliēn. q̄ p̄missiones
pastorū in ecclesijs cathedralib⁹ mona-
sterijs et ecclesijs collegiatis/ ac dignitati-
k 2

bus electiūs solū fiant p electionē colle-
giorum & cōuentū/ scđm iuris dispositi-
nem/ que saltē in nonnullis religionibus
necessario requirit p̄sentiā superioris fi-
ant reseruationibus cessantib⁹. Et ibi de
ceremoniis obseruandis in electionibus
faciendis.

Acrosancta Generalis syno-
dus Basilicē in
spiritu sancto legitime cōgregata vniuersa-
lem ecclesiā rep̄sentans/ Ad ppetuā rei me-
moriā. Sicut in cōstruenda domo precipua
est architectoris cura vt tale iaceat funda-
mentum sup quo firmū pduret edificium.

Ita in generali ecclie reformatiōe potissimū est hui⁹ sancte
synodi studiū/ vt tales ecclie p̄ficiātur pastores qui tanq̄ co-
lumne & bases ipsam ecclesiā doctrine ac meritor̄ viribus fir-
miter subsistent/ quāta aut̄ in eligendis platis diligentia adhi-
benda sit officiū eis iniunctū euidenter ostēdit. Ad regimē cīm
assumunf animarū p̄ quibus dñs noster Iesus christ⁹ mortu⁹
est/ & sanguis ei⁹ p̄ciosus effusus. Propterea sacri canones spi-
ritu dei pmulgati puidē statuerūt/ vt vnaquaq̄ ecclesia ac col-
legium seu cōuentus sibi prelatū eligant/ quib⁹ hec sancta Sy-
nodus eodē spiritu cōgregata inherens statuit & diffinit gene-
ralē reseruationē omniū ecclie p̄ metropolitanarū/ cathedra-
liū/ collegiatarū & monasteriorū/ ac dignitatū electuarū per
Romanū pontificē de cetero fieri aut facta uti nō debere reser-
uationib⁹ in corpore iuris classis/ & his quas in terris Romanis
ecclesie ratione directi seu vitilis dominū mediate vel imedia-
te subiectis fieri p̄tigerit semp exceptis/ sed quod p electiones
ac cōfirmationes canonicas fm iuris cōmuniis dispositionem

p̄dictis Metropolitān/cathedralib⁹/monasterijs/t collegiat⁹
 ecclesijs/ac dignitatib⁹ electiis vacantib⁹ debite puidet/nō
 derogando ppter ea statutis/puilegijs t̄ cōsuetudinib⁹ ratio-
 nabilib⁹ qbuscūqz/postulationibus in dispositione iuris com-
 munis rem inētib⁹/decernitqz hec sancta synodus rationi fo-
 re cōsentaneū t̄ reipublice accōmodū/vt cōtra hoc salutare de-
 cretū Rom⁹ in⁹ pontifex nihil attēptet/nisi ex magna rationa-
 bili t̄ euīdētī cūsa in litteris ap̄licis nominatim exprimenda.
 Et vt eo firmius hoc salubre decretū custodiat/vult eadē sanc-
 ta synodus vt inter alia que Roman⁹ pontifex in sua assump-
 tione p̄fitebit̄ iuret decretū hoc inuiolabiliter obseruare. Et
 qm̄ tales vt p̄dicū est oportet esse platos hi ad q̄s ius p̄tinet
 elīgēdi oēm curā adhibeāt/vt dignā corā deo t̄ hoib⁹ electi-
 onē faciat/exactāqz puidet aponant sollicitudinē vt tales eli-
 gāt q̄ tanto officio valeat satifacere. Sc̄iētes qđ si dolose vel
 negligēter ac timore dñi postposito ī re tā graui se gesserint/si-
 cur auctores erūt t̄ cūsa maloꝝ pastoꝝ ita participes fient pe-
 nariū quas ip̄li mali pastores in districto dei iudicio patient/ t̄
 cū hūane fragilitatis conat⁹ nihil sine omnipotētis dei suffra-
 gio queat efficere a quo omne datū optimū/ t̄ omne donū p̄se-
 etū descedat adueniēte die electiōis hi ad q̄s p̄tificis vel ab-
 batis spectat electio in ecclesia pueniāt magna cū deuotione
 missā de spiritu sc̄tō audituri/que hūiliter exorabūt vt eos ad
 dignū eligendū pastore inspirare dignet/ t̄ vt eo facilī⁹ gratiā
 hanc obtinere mereant̄/quo deuoti⁹ ad actum electionis acce-
 dent p̄triti t̄ p̄fessi sacramētū eucaristie reuerēter suscipiēt. Ad
 locū vero elecctiōis ingressi p̄ quocūqz plato qui p̄ electionē as-
 sumūtur iurabūt in manu ei⁹ qui caplo p̄sidēbit/ t̄ ipse p̄sidēs
 in manib⁹ eū imēdiate sequeñ sub hac forma. Ego. M. iuro et
 p̄mitto oipotēti deo t̄ tali sancto/ vel sancte sub cui⁹ vocabu-
 lo dedicata est ecclesia/eū eligere que credā futurū ecclie in spi-
 ritualib⁹ t̄ tēporalib⁹ utiliore/nec illi vocē dare que verisimiliter
 sciuerō p̄missione aut datiōe alicui⁹ rei tēporalis/ seu prece/ p̄
 se aut aliū interposta/aut alias qualitētib⁹ directe vel indi-
 recte p̄ se electionē p̄curare. Idē iuramentū prestet cōfiteat̄

et cōmunicet/qui cōstituit procuratōrē ad eligendū certā psonā/
necnō procuratōr generaliter ad eligendū cōstitutus in casib⁹
in quib⁹ fm iuris cōmuniſ dispositionē in hmōi electionis ne-
gocio, procuratōr constitui potest/quod etiā iuramentū p̄stet ab
bis in quos cōtinget sup electione futuri prelati fieri cōpromis-
sum/qui etiā cōfiteri et cōmunicare teneant/qd si predicta non
fecerint,p illa vice eligendi snt ipso iure ptate priuati. Deinde
eligat in prefatū prelatū virū etatis legitime/moribus graue/
litterarū scientia preditū/in sacris ordinibus cōstitutū/et alias
idoneū fm canonicas sanctiones. Qd si aliter et de alia psona
quā vt pdictū est/aut p symoniacā prauitatē electionē fieri cō-
tigerit electio sit ipso iure irrita et inanis/et sic symoniace eligē-
tes preter alias penas ppetuo sint ipso facto iure eligēdi pua-
ti/ali⁹ vero canonicis penis subiaceat/symoniaci aut electi et q
hmōi symoniace electionis participes fuerint taliterq; eligen-
tes et pfirmati in horrorē tanti criminis/penā ipso facto excōis-
incurrat/nec a tali reatu et excōicatione electi et cōfirmati absol-
ui possint/nisi ecclesijs et dignitatibus ad quas turpiter assūm-
pti sunt libere resignauerint/et ad eas obtinēdas quas nefario
ingressu adepti sunt ppetuo reddant inhabiles. Ad tollendū
autē omnē ambitionis radicem obsecrat p viscera miscōdie Je-
su christi hec sancta synodus ac instatissime exhortat reges/et
principes/cōmunitates/et alios cuiuscūq; gradus et dignitatis
existant ecclesiastice vel mūdane/ne electorib⁹ litteras scribat/
aut preces porrigat p eo q p se vel aliū tales preces seu litteras
pcurabit/multoq; minus cōminationes/im̄pssiones/ aut ali-
ud faciant quominus libere ad electionē pcedatur/similiter in
virtute sancte obediētie ipsis electorib⁹ p̄cipitur ne ad hmōi lit-
teras/vel preces/cōminationes/ vel im̄pssiones vt pmittitur
q; enquā eligere psum. int. Facta autē electione et ei ad quē ius
prijet cōfirmandi p̄sentata si appareat coelect⁹/ vel se oponēs
electi.oni nominatim voceſ ad videndū discuti electionis ne-
gociū/et nihilomin⁹ generaliter edictū publicū in ecclia in qua
facta est electio pponat iuxta p̄stitutionē felicis recordationis
Bonifatij pape. viii. Cōparētib⁹ aut aliquib⁹/ vel nō/nibilo-

j47.
1841.

minus ipse confirmator ex officio tanq; in negocio inquisitionis
pcedet/omnē adhibitur diligentia/vt tā forma electiōis quā
merita electi et omnes circūstātie debite examinen̄ et discutiā-
tur/et si electio cōfirmāda sit vel informāda iudicialiter pfirmie-
tur vel infirmetur. Et vt oīa munde et sine labe ac labis suspicio-
ne pcedant/nō solū exigere aliquid quātūcunq; paruū/sed eti-
am gratis oblata cōfirmator ratione cōfirmationis sub nomi-
ne subiectionis/subsidij/gratitudinis/aut alio colore pretextu
cuiusvis cōsuetudinis/aut priuilegij p se vel aliū recipere psum-
mat. Notarijs aut et his qui scripserūt in hmōi causis emolu-
mentū aliquod moderatū taxef/habēdo respectū ad labore et
opera scripture/nō ad fructū prelature valorē. Si vero pfirmā-
tores pdicti/electiones nō seruatis supius ordinatis/et de psonis
nō idoneis vt pmittit factas/vel alias p symoniacā prau-
itatē cōfirmauerint/coipso cōfirmatiōes hmōi sint nulle. Con-
firmates aut alias psonas quā supradictū est/p ea vice p symo-
niacā autē labē ppetuo ipso facto iure cōfirmandi sint priuati.
Et nibilomin⁹ ppter dictā symoniacā labē si eā cōmiserint eti-
am sententiā excōicationis incurrāt coipso. A qua nisi p Ro-
manū pontificē/preter q̄ in mortis articulo absolutiōis bene-
ficiū obtinere nō possint/Sūmū vero pontificē hec sancta sy-
nodus exhortat vt cū speculū et norma omnis sanctitatē et mū-
dicie esse beat/p confirmatione earū electionū quas ad eum
deserre cōtingerit nihil penitus exigat aut recipiat. Alioquin
si secus faciēdo notorie et incorrigibiliter ex hoc ecclesiā scanda-
lizet futuro cōcilio deferatur. Pro onerib⁹ aut que ipum p re-
gimine vniuersalis ecclesie subire oportet/pqz sustētatiōe sctē
Romasi ecclie/cardinaliū/et alioz necessarioz officialiū/hoc sa-
crum conciliū ante sui dissolutionē omnino debite et cōgruēter
puidet/qd si cōtingat aliquā circa hoc pusionē non facere p
hoc eadem sancta synodus nō intēdit in aliquo pūdicare sanc-
te Romasi et vniuersali ecclesie/nec alteri cuicūq;. Datum Ba-
silee in Sessione publica solenniter celebrata in maiori eccl-
esi.iij. Idus Julij. Anno A nativitate dñi A hillesimo quadri-
gentesimo tricesimo tertio.

k 4

Hec sacrosancta synodus Basiliensi p̄firmsat de verbo ad verbū priuilegiū dñi Bonifatiū pape. viii. q̄ psonis ordinis non licet appellare/ vide vbi Bonifati⁹. viii.

Similiter cōfirmat de verbo ad verbū priuilegiū dñi Iohānis pape. xxiiij/ et illud inouat qđ icipite Illa q̄ p statu vbi p̄firmsat cōseruatoria pcessa ordini p dominū Clementē papam. v. que incipit. Et si quibuslibet.

Cōfirmatio oīm libertatū gratiarū imunitatū progatinarū cōsuetudinū laudabiliū et pscriptarū indulgentiarū/ priuilegioz/ et indultorū a Romanis pōtificib⁹ p aplicas/ aut alias quascūqz lras/ necnō libertatū et cōsuetudinū laudabiliū exemptiōnū/ et saluagardiarū seculariū exactionū/ a quibuscūqz regib⁹/ vel christifidelib⁹ or dini et monasterijs concessarū.

Sacrosancta Generalis synodus Basiliensi in spūlancro legitime cōgregata vniuersalē ecclēsā reþsentans. Dilectis ecclie filiis abbatī Listerciū/ eiusqz coabbatib⁹ et cōuentibus ac monasteriis vniuersis ordinis Listerciensī. Salutē et oþpotēris dei benedictionē. Cū a nobis petitur qđ iustū est et honestū rā vigor equitatis qđ ordo erigit rationis/ vt id p ministeriis nostrū quo vniuersali ecclie afficiamur ad debitū pducā effectum. Sane p parte vestra nobis hūliter suplicatiū sicut quaten⁹ vobis et ecclesijs ac monasterijs vestris sup priuilegijs/ indulgentijs/ bonis/ libertatib⁹/ in-

munitatibus/cōsuetudinib^z honestis z p̄scriptis dudū vobis
 cōcessis/yt illibata p̄maneāt robur nostre p̄firmatiōis z reno-
 uationis adijcere de benignitate nostra dignaremur. Nos igi-
 tur qui p̄ tuitione z defensione ecclesiarū bonoz z cōsuetudi-
 nū p̄scriptarū ac psonarū ecclesiasticarū feruēter laboram^z hu-
 iusmodi supplicationib^z inclinati/ omnes libertates/ gratias/
 imunitates/ progratiuas/cōsuetudines laudabiles z p̄scriptas
 indulgētias/bona/priuilegia z indulta a Romanis pontifici-
 bus p̄ aplicas aut alias quascūq litteras vobis z ecclesias ac
 monasterijs vestris p̄dictis concessas z cōcessa/necnō liberto-
 tes z cōsuetudines laudabiles/ exēptiones z saluagardias se-
 culariū exactionū a quibuscūq diuis impatorib^z/regib^z/prin-
 cipibus/vel alijs christifidelibus vobis z eisdē v̄ris ecclesias ac
 monasterijs indultas datas z pcessas tenores oīm habētes p-
 sentib^z p̄ exp̄ssis sicut ea iuste z pacifice possidetis vobis z eis-
 dē v̄ris ecclesias ac monasterijs auēte nostra p̄firmām^z/ illasq
 z ea renouam^z z p̄sentis scripti patrocinio cōmunim^z. Nulli g
 oīo hoīm liceat hanc paginā n̄e cōfirmationis/renouatōis/
 z cōmunitiōis infringere/vel ei ausu temerario p̄traire. Si q̄s
 aut hoc attēptare p̄sumperit/ indignationē oīpotentis dei/ z
 enueris ecclesie se nouerit incursum. Datū Basilee.x.kl.
 Martij. Anno a Natiuitate dñi AB.cccc.xxv.

**Cōfirmatio decreti irrefragabilis domi-
 ni Martini pape.v. Ne aliq ordīs n̄i p-
 fessi/ etiā p̄tertu q̄rūcūq līarū sedis apli-
 ce vel legatorū ei^z/ aut q̄ vi alia rōe ad ali-
 quē aliū ordinē p̄ter cartusiēn sine spālis
 caplī generalis yl'abbatis cisterci licētia
 z sensu trāseant/aut eoꝝ abbates hmōi
 licentiam dare p̄sumant.**

150.

Acrosancta Generalis syno-

dus Bassiliensis in
spūsancto legitime cōgregata vniuersalē ec-
clesiā rep̄sentans. Ad perpetuā rei memorī
am. Dilectis ecclesiæ filijs Listerciensib⁹ Labi-
loneñ diocesis/ceterisq⁹ monasterior⁹ & loco-
rū cisterciensib⁹ ordinis abbatib⁹ & cōuentibus

Salutem & omnipotētis dei benedictionē.

Sincere deuotionis affectus quē ad vniuersalē ecclesiā in vi-
rea dñi etiam nobiscū laborantes geritis nō indigne meretur
vt petitionib⁹ vestris in his p̄fertim p que iura & libertates ve-
stre vtilius pseruent fauorabiliter annuam⁹. Sane p parte v̄ra
nob⁹ fuit hūiliter supplicatū/ vt lfas felicis recordatiōis Ahar-
tini pape. v. quarū tenorē de verbo ad verbū presentib⁹ inseri-
fecimus cū ille ex accidente casu fortuito in parte destructure no-
scatur innouare dignaremur. Quarū quidā litterarū tenor ta-
lis est. Martinus Ep̄s seruus seruorū dei. Ad perpetuā
rei memorī. Experientia ipsa docet quod cū qui ea vocatiōe
qua sunt vocati nō contenti/priore vocatiōe derelicta se in vo-
cationes recipiūt alienas/nunquā vel raro fructum bonū affe-
runt/qui potius tam his quos reliquerunt quā illis quib⁹ ul-
timō adheserunt multiplices causas magni scandali & oppro-
briū subministrant/ & ppterēa/ac affectione & deuotione preci-
puius quas ad ordinē Listerciensi gerimus merito inducimur ut
quieti dilectorum filiorum Listerciensib⁹ diocēsē & alioq⁹
eiusdē ordinis monasteriorū abbatū & conuentū consulam⁹
& scandalis tam eorū q̄s aliorum religiosorum quātū cum deo
possimus occurramus. Sane sicut nuper ex relatione p parte
dictorū abbatū & puentū coram nobis deducta cū nō pārua
mentis displicentia accepimus/nōnulli dicti ordinis professo-
res/vel vt sic debite obedientie iugū euadant/ vel laxius viue-
re valeant/frugis vite melioris/aut alijs prima facie honestis
apparentibus causis p̄tensis/de dicto ordine etiā pretertu litte-
rarū sedis aplice seu legatorū eius super hoc impetratarū/aut
alias temere put hoc cautelosius colorare possunt/ad alijs or-

dines se transserūt / et plerūq; in hīmōi alijs ordinib; parochia
liū ecclesiarū / aut alioꝝ beneficiorū ecclasticoꝝ māgis pīng
uiū quā in ipso Cisterciē ordine habere possunt regimina pī-
curant / interdū vero bona mobilia monasteriorꝝ a quib; rece-
dunt secū furtim asportant / et vt plurimū vitā ducunt dissolu-
ta / in graue aiarum suarū piculū / diuine maiestatis offendam /
et hīmōi ordinū oprobriū / necnon dānū et scandalū plurimoꝝ.
Hos igit; p debito officiū pastoralis nobis diuinit; iniuncti su-
per his salubriter puidere volētes / auctoritate aplica presenti
ppetua et irrefragabili cōstitutione prohibemus ne aliquis dicti
cisterciēi ordinis p̄fessor / etiā p̄textu quarūcūq; litterarū p̄dic
te sedis seu legatoꝝ eius / aut alias quoquis q̄sito colore / ad ali
quē aliū ordinē fratrū cartusieſi ordine dītaxat excepto / sine
spāli generalis capli dicti ordinis / vel abbatis cisterciēi p tpe
existētis licentia et cōsensu / nī ex legitima et iusta causa coram
ipso abbate vel generali p̄curatore dicti ordinis in Romā cu-
tia p tpe existente sufficiēter p̄bata / ac legitima et iusta repta /
transire quoquā p̄sumat. Transgressores em̄ p̄hibitiōis hīmōi
ad quecūq; officia et beneficia ecclastica tam p̄dicti cisterciēi
q̄ alterius ordinis ad quem se trāstulerint inhabiles esse / pla-
tosq; et cōuentus monasteriorū et aliorum locorū ad quos pro-
fessores ipsi se transtulerint et recepti fuerint ad restitutionē et
satisfactionē omniū damnorū et interesse que dict⁹ ordo cister-
ciei ex transitu p̄fessorū hīmōi ad alios ordines incurrit ob-
ligatos ac astrictos esse volumus et decernim⁹ p̄ p̄sentes / cōsti-
tutionibus aplicis ac statutis et cōsuetudinib; monasteriorꝝ et
ordini p̄dictoꝝ / et alijs cōtrarijs nō obstatib; quibuscūq;. Nul-
li ḡ oīno hoīm liceat hanc paginā nostre p̄hibitionis / volūta-
tis / et cōstitutionis infringere / vel ei ausū temerario contraire.
Si quis autē hoc attemptare p̄sumperit / indignationē oipo-
tentis dei / et beatorū Petri et Pauli aploꝝ ei⁹ se nouerit incur-
surū. Datū Constantie Idus Januarij. Pontificatus nostri
Anno primo. Hos igitur huiusmodi supplicationibus incli-
nati prefatas litteras auctoritate vniuersalis ecclie inouam⁹ /
volētes et auct̄e vniuersalis ecclie decernentes qđ tenori hīmōi

152.

vbi cunq; exhibitus fuerit vel ostensus in omnib; stetur firmi-
ter / et adhibetur plena fides sicut eisdem litteris originalibus
adhiberet si forent exhibite vel ostense. Per hoc autem nullum
vobis de novo ius acquiri volumus / sed antiquum dumtaxat si
quod sit conseruari. Nulli ergo omnino hominu liceat hanc pa-
ginam nostre innovationis / voluntatis / constitutionis infringe-
re / vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attempta-
re presumperit / indignacionem omnipotentis dei / et universalis
ecclesie se nouerit incursum. Datum Basilee. xij. kl. Aprilis.
Anno a Matuitate domini A.D.cccc. xxxvij.

Mis temporib; inter alias ordinis plagas quidam frater Martinus de ordine sancti Hieronymi in Hispania surrexit / qui mirabiles nouitates contra ordinis formam introduxit / puta q; ab-
bates essent annales / biennales / et triennales / q; illi de eorum congregatiōe / celebrarent capitulū generale et nulli de ordine / nisi abbatii cisterci⁹ obedirent / cui sauebat Hispani in curia / adhe-
rentes domino Eugenio pape / iiii / qui tunc magnū portum habe-
bat / et illis similiter aurem dabant / mirabilesq; literas applicas illis
de illa secta expediri faciebat / et in monasterio motisson principaliter suas nouitates exequabant / contra quos sancta synodus optimā dedit punitionē / deinde ipse Eugenius factus papa
iivi postmodū Nicolaus. v. deinde Calistus. vii. secuti sunt cas-
sando et reuocando oēs et singulas hīmōi eoꝝ impetratiōes / que ppter nimia pliritate non inserunt / sed in archiis cisterci⁹ cū alijs multis custodiuntur.

Et istos postmodū imitati sunt religiosi de Caraualle Medi-
olane⁹ / et de Septimo iuxta Florentiā qui congregatiōes volū-
tarias facere nisi sunt / se reformatos et obseruantes noiantes / et
suis factionibus multos sibi incuria procurantes / sed cunctas
eoꝝ impetratiōes post maximos labores ordinis cassavit / et
reuocauit domin⁹ Innocētius papa. viii. verus ordinis amator / vt patet per bullā suam super hoc expeditā que in Lister-
cio similiter conseruatur.